

اثر هایپرکوم پرفوراتوم بر اضطراب

نیلوفر عرفانی^۱، شیرین حجازی^۲، شراره ضیغمی محمدی^۳، محمدحسین صالحی سورمقی^۴

چکیده

زمینه و هدف: اضطراب از شایعترین اختلالات روانی است. طبّ مکمل، امروزه بخشی از هر درمان شده و بسیاری از بیماران به منظور کاهش عوارض جانبی و هزینه درمان‌ها تمایل به استفاده از آن دارند. هایپرکوم پرفوراتوم به طور سنتی برای درمان بسیاری از بیماری‌های جسمی و روانی مورد استفاده قرار می‌گیرد. مطالعه حاضر با هدف تعیین اثر هایپرکوم پرفوراتوم (هایپیران) بر اضطراب دانشجویان ساکن در خوابگاه‌های دانشگاه کرج انجام شد.

روش تحقیق: این مطالعه به صورت یک کارآزمایی بالینی تصادفی شاهددار، بر روی دانشجویان ساکن خوابگاه‌های شهر کرج انجام شد. ابزار مورد استفاده فرم مشخصات فردی و پرسشنامه اضطراب اشپیل برگر بود. پرسشنامه اضطراب اشپیل برگر جهت آزمون غربالگری اضطراب توسط دانشجویان تکمیل گردید. پس از غربالگری به طور تصادفی ۱۸۰ دانشجو که معیار ورود به مطالعه را داشتند، به دو گروه مداخله و شاهد (در هر گروه ۹۰ نفر) تقسیم شدند. افراد گروه مداخله روزانه ۶۰ قطره هایپیران به مدت دو ماه دریافت کردند. اضطراب قبل و بعد از دو ماه در هر دو گروه ارزیابی شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS و آزمون‌های آماری تی زوجی و تی برای گروه‌های مستقل تجزیه و تحلیل شدند. سطح معنی‌داری $P < 0/05$ در نظر گرفته شد.

یافته‌ها: میانگین نمره اضطراب در گروه مداخله بعد از دو ماه دریافت روزانه ۶۰ قطره هایپیران کاهش یافته بود ($P < 0/001$) اما در گروه شاهد کاهش نیافته بود ($P = 0/574$). مقایسه دو گروه تفاوت آماری معنی‌داری در میانگین نمره اضطراب بعد از مداخله نشان داد ($P < 0/001$).

نتیجه‌گیری: بر اساس یافته‌های این تحقیق، به نظر می‌رسد هایپرکوم پرفوراتوم می‌تواند در درمان اضطراب مؤثر باشد.

واژه‌های کلیدی: هایپیران، هایپرکوم پرفوراتوم، اضطراب

مراقبت‌های نوین، فصلنامه علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی بیرجند. ۱۳۹۰؛ ۸ (۴): ۱۷۹-۱۸۵

دریافت: ۱۳۹۰/۰۸/۱۹ اصلاح نهایی: ۱۳۹۰/۱۰/۳۱ پذیرش: ۱۳۹۱/۰۲/۰۱

^۱ نویسنده مسؤول، کارشناس ارشد پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی البرز، مرکز بهداشتی درمانی شهید اسکندری، البرز، ایران
آدرس: کرج - کلاک نو - خیابان شهید اسکندری - مرکز بهداشتی، درمانی شهید اسکندری

تلفن: ۰۲۶۳۲۵۵۸۹۲۰. نمابر: ۰۲۶۳۲۵۵۸۹۳۲. پست الکترونیکی: niloofar.erfany@yahoo.com

^۲ کارشناس ارشد پرستاری، مربی گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد پزشکی تهران، ایران

^۳ کارشناس ارشد پرستاری، مربی گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد کرج، البرز، ایران

^۴ دانشیار، متخصص گیاه دارویی، دانشکده داروسازی، دانشگاه علوم پزشکی تهران، ایران

مقدمه

اضطراب از شایع‌ترین اختلالات روانی (۱) و احساس ناراحت‌کننده‌ای است که خطری نامعلوم و مبهم را تداعی می‌کند (۲). اضطراب واجد علائم جسمی (مانند لرزش دست و پا، طپش قلب، تهوع، اسهال و خشکی دهان)، شناختی (مانند کاهش تمرکز، مترصدبودن، احساس سردرگمی، ترس از دیوانه‌شدن)، ادراکی (مانند مسخ شخصیت و مسخ واقعیت) و رفتاری (مانند تحریک‌پذیری و بی‌حرکت‌ماندن) است (۳). سطوح پایین اضطراب موجب افزایش تسلط فرد بر محیط و آگاهی او از تهدید بالقوه می‌شود؛ اما اضطراب شدید، تداوم رفتاری فرد را بر هم زده، از پاسخ منطقی او جلوگیری می‌کند (۲، ۱). نتایج یک تحقیق در سال ۱۳۹۰ نشان داد که ۶۵/۵٪ از دانشجویان در طبقه اضطراب متوسط به بالا و ۲٪ در مرحله اضطراب شدید قرار دارند (۴).

علاوه بر روش‌های درمانی دارویی که بروز عوارض سوء ناشی از مصرف آنها نیز اجتناب‌ناپذیر است، به کارگیری روش‌های غیردارویی و درمان‌های مکمل مؤثر بر اضطراب و کنترل علائم بالینی ناشی از آن پیشنهاد می‌گردد (۵). شیوه‌هایی مانند اجتناب، طفره رفتن، انحراف موضوع، آماده‌سازی ذهنی، تلقین مثبت ذهنی، ورزش سبک، آرام‌سازی پیش‌رونده عضلانی، موسیقی به رفع اضطراب کمک می‌کند (۶). یکی از روش‌های درمانی غیر دارویی پیشنهادی برای کنترل و درمان علائم اضطراب، استفاده از طب سنتی است. امروزه در عصر فناوری‌های نوین و پیشرفت چشمگیر علوم و فنون، شاهد توسعه فراگیر در زمینه بهره‌مندی از طب مردمی و بومی و نیز فرآورده‌های گیاهی و طبیعی هستیم؛ از سوی دیگر سازمان جهانی بهداشت به طور مکرر بر رویکرد جامع به طب سنتی و گیاهان دارویی و نیز ضرورت کاربرد علمی و اقتصادی آن تأکید دارد؛ این رویکرد یکی از مباحث مهم جهانی در چند دهه اخیر بویژه در کشورهای در حال توسعه به شمار می‌آید (۷). اخیراً سازمان جهانی بهداشت اعلام کرده است که ۸۰٪ از مردم در سراسر دنیا به نحوی از طب گیاهی در سطح اولیه بهداشتی، درمانی استفاده می‌کنند (۸). به کارگیری داروهای گیاهی در ایالات متحده از دهه ۳۰ تا ۹۰ میلادی به طور مداوم افزایش یافته و بیش از ۲۷ برابر شده است؛ این روند رو به رشد در بسیاری از کشورهای دیگر دنیا از جمله کشورهای در حال توسعه نیز به چشم می‌خورد (۹). متأسفانه با

وجود پیشینه درخشان کشور ما در زمینه طب سنتی و حضور دانشمندانی همچون بوعلی سینا، زکریای رازی، اسماعیل جرجانی و دیگران که خدمات شایانی به طب سنتی نموده‌اند، امروزه توجه کمی در این زمینه می‌شود (۸). با توجه به این که داروهای گیاهی در هنگام مصرف متعادل، عوارض خیلی کمتری نسبت به داروهای صناعی دارند، از این رو توجه دانشمندان به استفاده از گیاهان معطوف گردیده است؛ به طوری که یکی از راهکارهای ممکن جهت دستیابی به داروهای جدید با کاربرد درمانی بالا و اثرات محدودکننده کمتر، پرداختن به گیاهان و مواد طبیعی شناخته شده است (۱۰).

در مناطق مختلف دنیا، از گیاهان و ترکیبات گیاهی گوناگونی به طور سنتی و در کنار داروهای شیمیایی، برای کنترل و درمان اضطراب استفاده می‌شود (۲). هوفاریون، علف چای، استی جونز ورت^۱، هزار چشم یا گل راعی با نام علمی *Hypericum Perforatum* گیاهی ارزشمند از خانواده هوفاریقون می‌باشد. اجزای مؤثر بیولوژیکی مختلفی در این گیاه وجود دارد ولی اجزای مؤثر اصلی آن شامل هیپرفورین و هیپرسیسین می‌باشد. جنس هایپریکوم دارای حدود چهارصد گونه مختلف است که در نواحی گرم از جمله مناطق مدیترانه می‌روید. برخی از گونه‌های این جنس در طب سنتی به عنوان ضد کرم، مدر، التیام‌بخش زخم و در درمان هرپس به کار می‌روند (۱۱). منشأ این گیاه بیشتر اروپا، غرب سیبری تا شمال غرب چین، آسیای صغیر، شمال آفریقا، کانادا، استرالیا و در ایران در نواحی شمال، شمال غرب، شمال شرق و غرب، استان‌های فارس، کهگیلویه و دامنه کوه‌های البرز می‌باشد. هوفاریقون یا هایپریکوم پرفوراتوم یک گیاه پر فروش است که دارای جایگاه ارزشمندی در بازار جهانی است. اشکال دارویی این گیاه در ایران به شکل قطره هایپیران ساخته و به بازار عرضه شده است (۱۲). این گیاه دارای اثرات فارماکولوژیکی متعددی از جمله اثرات ضد درد و ضد التهاب، ضد تومور، ضد فراموشی و آنتی اکسیدان (۱۳) بوده و در درمان زخم، کوفتگی و کبودی و سوختگی، افسردگی و رفع اختلالات روانی، بی‌نظمی در خواب، اضطراب تهییج عصبی در رابطه با یائسگی و ناراحتی‌های معده و روده کاربرد دارد (۱۴).

^۱ St. John's Wort

شیردهی، عدم تداخل با ایام امتحانات پایان ترم و وقوع حادثه ناگوار در یک ماه اخیر بود؛ دانشجویانی که هر یک از شرایط ورود به مطالعه را نداشتند، از مطالعه خارج شدند.

قبل از انجام مراحل اجرایی، توضیحات کافی درباره اهداف و مراحل پژوهش ارائه شد و شرکت در پژوهش منوط به رضایت افراد اعلام گردید؛ همچنین به آنان در مورد محرمانه بودن اطلاعات اطمینان داده شد. افراد گروه مداخله به مدت دو ماه روزانه ۶۰ قطره گیاهی هایپیران بر اساس بروشور دریافت نمودند. قطره ۳۰ میلی‌لیتری هایپیران ساخت شرکت پورسینا بوده و از عصاره هیدروالکلی گیاه علف چای *Hypericum Perforatum* تهیه شده است و هر میلی‌لیتر آن حاوی ۲۵٪ میلی‌گرم هایپرین می‌باشد. مقدار مصرف برای بالغین بر اساس بروشور دارو ۲۰ قطره ۲ تا ۳ بار در روز است که مقدار توصیه شده آن در مطالعه و بر اساس مطالعات قبلی (۲۲) ۶۰ قطره بود. در طی این مدت افراد گروه شاهد هیچ دارویی مصرف نکردند. در پایان دو ماه آزمون اضطراب اشیپل برگر مجدداً توسط افراد هر دو گروه تکمیل و میزان اضطراب در زمان قبل و بعد از مصرف دارو در گروه مداخله، در ابتدا و پایان مطالعه در گروه شاهد و سپس پس از پایان مطالعه در دو گروه با هم مقایسه گردید.

ابزار گردآوری داده‌ها شامل فرم مشخصات فردی و پرسشنامه اضطراب Spilburge بود. پرسشنامه اضطراب اشیپل برگر یک ابزار خود گزارشی با ۴۰ عبارت بود که به صورت چهار نقطه‌ای لیکرت از ۱ تا ۴ رتبه‌بندی شده بود. در این پرسشنامه ۱: هیچ‌وقت، ۲: تا حدودی، ۳: نسبتاً زیاد و ۴: خیلی زیاد بود. دامنه نمره کل اضطراب بین ۴۰ تا ۱۶۰ امتیاز بود. امتیاز ۴۰ تا ۷۹/۹ اضطراب خفیف، ۸۰ تا ۱۱۹/۹ متوسط و ۱۲۰ تا ۱۶۰ شدید در نظر گرفته شد. روایی این ابزار در مطالعات مهرام در سال ۲۰۰۲ ($r=0/95$) و (۲۵) و در مطالعه صالحی ($r=0/94$) گزارش شده است (۴). در مطالعه حاضر به منظور تعیین ضریب پایایی پرسشنامه اضطراب از روش بازآزمایی مجدد استفاده گردید؛ بدین منظور پرسشنامه‌ها در دو مرحله به فاصله ۱۰ روز در اختیار ۱۰ دانشجو قرار گرفت و همبستگی حاصل از دو آزمون ($r=0/81$) برآورد گردید. به منظور رعایت اصول اخلاقی پرسشنامه‌ها بی نام و بر اساس کدگذاری تکمیل گردید و به نمونه‌های پژوهش در رابطه با محرمانه ماندن اطلاعات و اختیاری بودن شرکت در

مطالعات مختلفی در داخل و خارج بر روی خواص دارویی و درمانی این گیاه انجام شده که نشان می‌دهد بر افسردگی (۱۶، ۱۵)، کاهش رفتارهای ناشی از تنش (۱۸، ۱۷)، ترس (۱۹)، نشانگان سندرم پیش از قاعدگی (۲۰)، صرع کوچک (۱۳)، دردهای حاد مزمن (۱۱، ۱۰)، التهاب (۱۱) و انزال زودرس (۲۱) اثر دارد.

بازگشت به گیاهان، بازگشت به گذشته نیست بلکه نگرشی است کاملاً علمی در استفاده هر چه بیشتر از این مواد طبیعی که می‌تواند اثرات شفاف‌بخش مطمئن‌تری از مواد صناعی داشته باشد. در رابطه با اثرات درمانی گیاه هایپریکوم پرفوراتوم یا هوفاریقون گزارشات فراوانی وجود دارد. با توجه به این که هوفاریقون از گیاهان بومی ایران است و در سطح وسیعی کشت و تولید می‌گردد و از طرفی به علت فقدان مطالعات داخلی انجام شده در زمینه اثر ضد اضطرابی این گیاه، به منظور دستیابی به یک درمان مناسب، کم‌هزینه و مؤثر در درمان اضطراب، این مطالعه با هدف تعیین تأثیر هایپریکوم پرفوراتوم بر اضطراب دانشجویان ساکن در خوابگاه‌های شهر کرج انجام شد.

روش تحقیق

در پژوهش که به روش کارآزمایی بالینی شاهددار تصادفی انجام شد، تمامی دانشجویان دختر ساکن خوابگاه‌های دانشگاه هنر و دانشگاه کشاورزی شهر کرج در سال ۱۳۸۵ به عنوان جامعه پژوهش در نظر گرفته شدند. به منظور انتخاب نمونه‌ها، پرسشنامه مشخصات فردی و آزمون اضطراب اشیپل برگر بین تمامی دانشجویان در هر دو خوابگاه توزیع شد و به روش خود گزارشی تکمیل گردید؛ سپس از بین آنان ۱۸۰ نفر که دارای اضطراب متوسط و شدید (نمره بالای ۸۰) بودند، به روش نمونه‌گیری آسان انتخاب شدند؛ سپس به صورت تصادفی ساده و به صورت قرعه‌کشی افراد ساکن در یک خوابگاه در گروه مداخله (۹۰ نفر) و افراد ساکن در خوابگاه دیگر در گروه شاهد (۹۰ نفر) قرار گرفتند.

معیارهای ورود به مطالعه عدم ابتلا به افسردگی و سایر بیماری‌های روانی و بیماری‌هایی که سبب ایجاد اضطراب شوند، عدم مصرف داروهای ضد افسردگی، ضد اضطراب، هورمونی و گیاهی در چند ماه اخیر و در طول مطالعه، عدم بارداری یا

معرض اضطراب قرار دارند (۲۳). درمان‌های دارویی مختلفی برای اضطراب توصیه می‌شود که از میان آنها می‌توان به بنزودیازپین‌ها، ضد تشنج‌ها، آنتی‌سلیکوتیک‌ها، ضد افسردگی‌های سه حلقوی و .. اشاره نمود (۲۳). در طی دهه‌های اخیر استفاده از طب مکمل و طب سنتی در پزشکی رواج یافته که دلیل آن هزینه‌های بالای تأمین دارو و عوارض جانبی ناخوشایند آنها است. امروزه بسیاری از بیماران برای درمان بیماری‌های پزشکی و روانپزشکی خود به درمان‌های سنتی روی آورده‌اند (۲۴)؛ از جمله داروهای گیاهی که برای کنترل و درمان علائم اضطراب به کار می‌رود، والرین، عصاره کاوا و هایپریکوم پرفوراتوم با نام‌های دیگر علف چای، گل راعی، هوفاریقون و اس‌تی جونز ورت است (۲۳). هایپریکوم پرفوراتوم خواص دارویی و درمانی مؤثری بر افسردگی، کاهش رفتارهای ناشی از تنش، ترس، نشانگان سندرم پیش از قاعدگی، صرع کوچک، دردهای حاد مزمن و التهاب و انزال زودرس دارد (۲۱، ۱۳، ۱۱، ۱۰). تحقیق حاضر با هدف تعیین اثر هایپریکوم پرفوراتوم بر اضطراب انجام شد و فرضیه این بود که مصرف هایپریکوم پرفوراتوم در کاهش اضطراب مؤثر است. نتایج این پژوهش، بیانگر تأثیر قطره گیاهی هایپیران به میزان روزانه ۶۰ قطره به مدت دو ماه بر کاهش اضطراب بود. این یافته با نتایج پژوهش سایر محققان همخوانی دارد. در مطالعه Crupi و همکاران، استفاده از هایپریکوم پرفوراتوم به میزان ۳۰ میلی‌گرم/کیلوگرم به مدت سه هفته بر کاهش علائم افسردگی/ اضطراب موش‌ها مؤثر بوده است (۱۵). در مطالعه Kumar و Singh نیز استفاده از هایپریکوم پرفوراتوم در موش‌ها بر کاهش علائم اضطراب ناشی از محرومیت از خواب تأثیر داشته است (۲۵). تحقیق Geller و Studee نیز نشان داد که اس‌تی جونز ورت در کاهش علائم اضطراب همراه با یائسگی و علائم خلقی همراه با یائسگی اثر داشته است (۲۶).

جدول ۱ - مقایسه میانگین نمره اضطراب دو ماه بعد از مداخله در گروه مداخله و شاهد

سطح معنی‌داری	اختلاف میانگین		قبل از مداخله		زمان	
	میانگین و انحراف معیار	دو ماه بعد	میانگین و انحراف معیار	میانگین و انحراف معیار	اضطراب	نمره کل پرسشنامه
$P=0/57$	$0/66 \pm 11$	$95/1 \pm 8/0$	$95/8 \pm 7/1$	$95/8 \pm 7/1$	شاهد	نمره کل پرسشنامه
$P<0/001$	$41/6 \pm 11/3$	$57/8 \pm 9/04$	$99/4 \pm 7/6$	$99/4 \pm 7/6$	گروه مداخله	اضطراب اشیپیل برگر
	$P<0/001$	$P<0/001$	$P=0/123$	$P=0/123$	نتیجه آزمون تی مستقل	

مطالعه و این نکته که در صورت عدم تمایل به همکاری در هر زمانی می‌توانند انصراف خود را از ادامه شرکت در مطالعه اعلام نمایند و عدم مشارکت ایشان هیچ تأثیری بر وضعیت تحصیلی آنان نخواهد داشت، توضیحات لازم داده شد. داده‌ها با استفاده از نرم‌افزار آماری SPSS (ویرایش ۱۴) و آزمون‌های آماری فیشر، تی زوج و تی مستقل در سطح معنی‌داری $P<0/05$ تجزیه و تحلیل شدند.

این مطالعه با کد IRCT۲۰۱۱۰۹۲۷۷۶۵۱N در بانک کارآزمایی بالینی ایران به ثبت رسیده است.

یافته‌ها

میانگین سن در افراد گروه مداخله $21/4 \pm 1/5$ و در گروه شاهد $21/7 \pm 1/7$ بود؛ این اختلاف از نظر آماری معنی‌داری نبود ($P=0/186$). از نظر وضعیت تأهل بیشتر واحدهای پژوهش در هر دو گروه مجرد بودند (در گروه مداخله $85/5\%$ و در گروه شاهد $76/7\%$)، ($P=0/25$). میانگین ترم تحصیلی گروه مداخله $4/9 \pm 1/9$ و در گروه شاهد $4/4 \pm 2/1$ بود و اختلاف معنی‌داری بین دو گروه وجود نداشت ($P=0/151$). نتایج آزمون تی مستقل، اختلاف آماری معنی‌داری را در میانگین نمره اضطراب در گروه مداخله ($99/4 \pm 7/6$) و شاهد ($95/8 \pm 7/1$) در مرحله قبل از اجرای مداخله نشان نداد ($P=0/12$). تفاوت آماری معنی‌داری در میانگین نمره اضطراب قبل و بعد از دو ماه در گروه شاهد وجود نداشت ($P=0/57$). نتایج آزمون تی زوجی اختلاف آماری معنی‌داری در میانگین نمره اضطراب قبل و بعد از دو ماه در گروه مداخله نشان داد ($P<0/001$) (جدول ۱).

بحث

بیش از ۶/۸ میلیون آمریکایی و ۳/۱٪ از افراد بالای ۱۸ سال به اضطراب دچار هستند. در این میان زنان دو برابر مردان در

نتیجه‌گیری

بالینی اضطراب و نیز پایش عوارض جانبی احتمالی این داروی گیاهی انجام شود؛ همچنین اثرات هایپریکوم پرفوراتوم بر کاهش اضطراب اجتماعی، ترس، وسواس و سایر مشکلات روحی و روانی نیز ارزیابی گردد.

تقدیر و تشکر

این مقاله حاصل طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران می‌باشد. از معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد پزشکی تهران که حمایت مالی انجام این تحقیق را بر عهده داشتند، تشکر و قدردانی می‌گردد.

بر اساس یافته‌های این تحقیق می‌توان هایپریکوم پرفوراتوم (هایپیران) را به عنوان یکی از گیاهان درمانی مؤثر برای کاهش اضطراب پیشنهاد نمود. از محدودیت‌های این تحقیق، تکیه بر میزان اضطراب گزارش شده توسط فرد بر اساس پرسشنامه بود و علائم بالینی اضطراب بررسی نگردید؛ همچنین در طول مطالعه، عوارض استفاده از این قطره گیاهی پایش نشد؛ استفاده از عصاره هیدروالکلی گیاه علف چای به جای افشردۀ خالص نیز از محدودیت‌های این پژوهش است؛ بنابراین پیشنهاد می‌گردد مطالعاتی در جهت شناسایی اثر هایپریکوم پرفوراتوم بر علائم

منابع:

- 1- Yaghmaei P, Oryan Sh, Solati J, Mohammadi K, Salari A. Evaluation of anxiolytic effects of silymarin extract from *Silybum marianum* in rats. *Scientific Journal of Kurdistan University of Medical Sciences*. 2011; 15 (4):43-51. [Persian]
- 2- Solati J, Sanaguye Motlagh H. Anxiolytic effects of Valepotriates extracted from *Valeriana officinalis* L. in rats *The Journal of Qazvin University of Medical Sciences*. 2008; 12 (3): 63-67. [Persian]
- 3- Omidvari S, Azin A, Montazeri A, Sadighi J, Jahangiri K, Aeenparast A, et al. Treat anxiety among Iranians: a nationwide study. *Payesh*. 2011; 10 (3): 373-80. [Persian]
- 4- Salehi T, Dehghan Nayeri N. Relationship between anxiety and quality of life in students living dormitories of Tehran University of Medical Sciences. *Payesh*. 2011; 10 (2):175-81. [Persian]
- 5- Mousavi S, Mirzaei M, Reza Soltani P. The effects of acupressure on anxiety nursing, midwifery and operating room students. *Journal of Guilan University of Medical Sciences*. 2009; 18 (71): 82-89. [Persian]
- 6- Hasanpour Dehkordi A, Masoudi R, Salehi Tali Sh, Forouzandeh N, Naderipour A, Pourmirza Kalhori R, et al. The effect of progressive muscle relaxation on anxiety and stress in nursing students at the beginning of the internship program. *Shahrekord University of Medical Sciences Journal*. 2009; 11 (1): 71-77. [Persian]
- 7- Saeinnia S, Dasian Z, Haji Akhouni A. Herbal medicines and pediatrics disease. *Journal of Medical Plants*. 2010; 9 (33): 16-25. [Persian]
- 8- Akbari N, Parvin N, Sereshti M, Safdari F. Study about different types of medicinal plants used by elderly people in Shahrekord city, Iran, 2009. *Journal of Shahrekord University of Medical Sciences*. 2011; 12 (4): 27-32. [Persian]
- 9- Moradi Lakeh M, Ramezani M, Ansari H. Factors influencing the use of herbal remedies medicinal herbs among the general population in Tehran, Iran. *Payesh*. 2008; 7 (4): 313-20. [Persian]
- 10- Khaksarian M, Javan M, Sonboli A, Motamedi F. Inhibition of acute and chronic pain in male rates by aqous extract of *hypericum perforatum* L. *Yafte*. 2004; 5 (18): 7-11. [Persian]
- 11- Mahmudi M, Morteza Semnani K, Saeedi M, Javanmardi A. Anti-inflammatory, analgesic activity, acute toxicity and hypericins content of Iranian *hypericum perforatom*. *Journal of Babol University of Medical Sciences*. 2006; 8 (4): 8-14. [Persian]
- 12- Naghdi B, Amin G, Maki Zadeh M, Ziaei A. St. Johns Wort (*Hypericum Perforatum* L.):a review. *J Med Plants*. 2005; 4 (16): 1-14. [Persian]
- 13- Hosseinzadeh H, Karimi GR, Rakhshanizadeh M. Anticonvulsant effects of aqueous and ethanolic extracts of *hypericum perforatom* L. in mice. *Journal of Medical Plants*. 2004; 3 (10): 23-30. [Persian]

- 14- Mohseni Kouchesfahani H, Parivar K, Hayati Roudbari N. Surveying the effects of hypericum perforatum on balb/c rats pregnancy. Medical Sciences Journal of Islamic Azad University. 2006; 16 (2): 79-83. [Persian]
- 15- Crupi R, Mazzon E, Marino A, La Spada G, Bramanti P, Battaglia F, et al. Hypericum perforatum treatment: effect on behaviour and neurogenesis in a chronic stress model in mice. BMC Complement Altern Med. 2011; 27: 7-11.
- 16- Linde K, Mulrow CD, Berner M, Egger M. St John's Wort for depression. Cochrane Database Syst Rev. 2005; 18 (2): CD000448.
- 17- Prakash DJ, Arulkumar S, Sabesan M. Effect of nanohypericum (hypericum perforatum gold nanoparticles) treatment on restraint stress induced behavioral and biochemical alteration in male albino mice. Pharmacognosy Res. 2010; 2 (6): 330-34.
- 18- Kumar A, Garg R, Prakash AK. Effect of St. John's Wort (Hypericum perforatum) treatment on restraint stress-induced behavioral and biochemical alteration in mice. BMC Complement Altern Med. 2010; 7: 10-18.
- 19- Ghiasi S, Vaezi H, Keramati K. Effects of intra cerebral ventricular injection of alcoholic extract of hypericum perforatum on fear behavior in presence pentyleneetetrazole (PTZ) in adult male rat. Journal of Ilam University of Medical Sciences. 2010; 17 (4): 36-44. [Persian]
- 20- Canning S, Waterman M, Orsi N, Ayres J, Simpson N, Dye L. The efficacy of Hypericum perforatum (St John's Wort) for the treatment of premenstrual syndrome: a randomized, double-blind, placebo-controlled trial. CNS Drugs. 2010; 24 (3): 207-25.
- 21- Falahatkar S, Asgari A, Hosseini Sharifi S, Jouafshani MA, Khaledi F. Efficacy and safety of herbal drug, hypericum perforatum in the treatment of premature ejaculation. Journal of Guilan University of Medical Sciences. 2009; 18 (69): 53-58. [Persian]
- 22- Pakgohar M, Mehran A, Salehi M.S, Akhondzadeh Sh, Ahmadi M. Comparison of hypericum perforatum and placebo in treatment of physical symptoms of premenstrual syndrome. Hayat. 2004; 10 (3): 31-37. [Persian]
- 23- Zoberi K, Pollard A. Treating anxiety without SSRIs. J Family Pract. 2010; 59 (3): 148-54.
- 24- Lakhan SE, Vieira KF. Nutritional and herbal supplements for anxiety and anxiety-related disorders: systematic review. Nutr J. 2010; 7; 9: 42.
- 25- Kumar A, Singh A. Protective effect of St. John's Wort (Hypericum Perforatum) extract on 72-hour sleep deprivation-induced anxiety-like behavior and oxidative damage in mice. Plant Med. 2007; 73 (13): 1358-64.
- 26- Geller SE, Studee L. Botanical and dietary supplements for mood and anxiety in menopausal women. Menopause. 2007; 14 (3): 541-49.

Effect of hypericum perforatum on anxiety

N. Erfany¹, Sh. Hejazi², Sh. Zeighami Mohammadi³, M.H. Salehi Surmaghi⁴

Background and Aim: Anxiety is among the most common mental disorders. Nowadays, complementary medicines has become a part of every treatment and many of patients, in order to reduce the side effects and cost of treatment are inclined to use it. Hypericum perforatum is traditionally used for the treatment of many physical and psychological diseases. The aim of the present study was to determine the effect of hypericum perforatum (hypiran) on the anxiety of students living in Karaj universities dormitories.

Materials and Methods: This study was a randomized controlled clinical trial that was conducted on the students living Karaj universities dormitories. The instruments used for data collection included: a self-administered form and Spilburge's anxiety questionnaire. Spilburge's anxiety questionnaire was filled out by students, as a screening test for anxiety. After screening 180 students were randomly divided into two equal groups, control group and experimental group. Each of the subjects in the experimental group was administrated 60 daily drops of hypiran for 2 months. Anxiety was evaluated before and after 2 months in both of the groups. The obtained data was analyzed using SPSS software, statistical tests paired- t test, and t test for independent groups; and $P < 0.05$ was considered as statistically significant.

Results: Mean score of anxiety decreased in the experimental group after 2 months ($P < 0.001$), but not in the control group ($P = 0.574$). Comparison of the two groups showed a significant statistical difference in the mean score of anxiety after intervention ($P < 0.001$).

Conclusion: It seems that hypericum perforatum can be effective in the treatment of anxiety.

Key Words: Hypiran, Hypericum perforatum, Anxiety

Modern Care, Scientific Quarterly of Birjand Nursing and Midwifery Faculty. 2012; 8 (4): 179-185

Received: November 10, 2011   Last Revised: January 21, 2012   Accepted: April 20, 2012

¹ Corresponding Author, Instructor, Alborz University of Medical Sciences, Health Center of Shahid Eskandari, Alborz, Iran
niloofar.erfany@yahoo.com

² Instructor, Faculty of Nursing & Midwifery, Islamic Azad University, Tehran Medical Branch, Tehran, Iran

³ Instructor, Faculty of Nursing & Midwifery, Islamic Azad University, Karaj Branch, Alborz, Iran

⁴ Associate Professor, Faculty of Pharmacy, Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran